

ศึกษาปัญหาของการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบเพื่อเป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวของตำบลเขาสามสืบ

A PROBLEM OF BUILDINGS ADAPTATION AND ADJUST THE MOUNTAIN NOT SEE THIRTY
RESERVOIR HIS AREA FOR ARE THE TOURIST ATTRACTION OF KHAOSAMSIB TUMBOL

ทองอินทร์ ชมโท

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้าง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัญหาของการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามสืบ 2) เพื่อศึกษากระบวนการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามสืบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้คัดเลือกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการสัมภาษณ์แบบไร้โครงสร้าง สถิติที่ใช้เป็นการบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาได้พบว่า

1. ปัญหาที่พบ

- ในส่วนของกรมชลประทาน งานที่จะต้องปรับปรุงและบำรุงรักษา เป็นงานที่มีการเปลี่ยนแปลงส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารชลประทานที่ได้ออกแบบ/ก่อสร้างไว้เดิม หรือมีการออกแบบ/ก่อสร้างขึ้นใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งน้ำและการระบายน้ำเป็นหลักใหญ่

- ในส่วนของกรมป่าไม้ จะพบว่า การก่อสร้างขัดกับหน้าที่ เพราะในส่วนของกรมป่าไม้ (โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาป่าเขาจรจ (บ้านเขาสามสืบ) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ) มีอำนาจหน้าที่ในการอนุรักษ์ สงวน คุ้มครอง ฟื้นฟู ดูแลรักษา ส่งเสริมทำนุบำรุงป่าและการดำเนินการเกี่ยวกับป่าไม้ การทำไม้ การเก็บหาของป่า การใช้ประโยชน์ในที่ดินป่าไม้และการอื่นเกี่ยวกับป่าและอุตสาหกรรมป่าไม้ ทั้งนี้ เฉพาะที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

- ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสืบ จะพบว่าขาดผู้ชำนาญการออกแบบงานก่อสร้าง เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นมีผลมาจากการออกแบบก่อสร้างที่ผิดพลาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานเป็นอย่างมาก เพราะมีการผิดพลาดเกิดขึ้น จะต้องรอแก้ไขแบบก่อสร้าง รอวิธีการแก้ไขงาน รอ

การอนุมัติแก้ไขงานจากผู้ออกแบบหรือเจ้าของโครงการ มีการเปลี่ยนแปลงการทำงาน เปลี่ยนแปลง ปริมาณงาน

สรุป

การปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามสืบ จะต้องมีการศึกษาวิธีการในการปรับปรุง บนพื้นฐานของหลักวิชาการ ประกอบกับความเป็นไปได้ซึ่งยากกว่า การดำเนินการสำหรับอาคารที่ออกแบบใหม่ เพราะหากไม่มีการพิจารณาในลักษณะนี้ ก็จะไม่ได้รับการยอมรับและความร่วมมือจากเจ้าของหน่วยงานที่ดูแลสถานที่ ให้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- จัดทำโครงการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามสืบแบบแบบก่อสร้าง รายละเอียดสถานะของสิ่งปลูกสร้างทางด้าน ความปลอดภัย และมั่นคงของตัวอาคารที่จะทำการปรับปรุง ข้อเสนอในการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้าง งบประมาณในการปรับปรุง และรวมถึงแผนงานด้วย

- ดำเนินการยื่นคำขอ ณ โครงการชลประทานเจ้าของพื้นที่
- ยื่นเรื่องขออนุญาตใช้พื้นที่ต่อป่าไม้จังหวัดท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่
- ตั้งคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อทำหน้าที่ในการร่วมกำหนดทิศทางในการพัฒนา ด้านการท่องเที่ยว การสร้างมาตรฐานด้านการบริการและความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาวะเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการจ้างงานประชากรในท้องถิ่น โดยทั่วไปมี รายได้เพิ่มขึ้น มีผลต่อเศรษฐกิจของชาติทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะถ้ามีการเดินทางท่องเที่ยวเกิดขึ้น ย่อมจะต้องมีการใช้จ่ายตั้งแต่การเดินทางหรือการขนส่ง การพักผ่อน การรับประทานอาหาร การใช้บริการ บริษัทนำเที่ยว และการซื้อของที่ระลึก สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดการขยายตัวทางด้านบริการสาขาต่าง ๆ เมื่อผู้ มาเยือนเพิ่มมากขึ้นเท่าใด กระแสเงินหมุนเวียนและการสร้างงานในท้องถิ่นก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วย (สุจิต บุตร ประเสริฐ, 2549, หน้า 1)

ดังนั้น การท่องเที่ยวจึงเป็นแนวทางในการนำมาแก้ไขปัญหา และพัฒนาสภาพเศรษฐกิจของ ประเทศไทยในปัจจุบันโดยสามารถประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี แต่ปัญหาทางทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาศึกษาและสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพบว่า แหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากยังไม่ได้รับการพัฒนาทั้ง โครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังพบแหล่งท่องเที่ยว ที่เกิดการเสื่อมโทรม ถูกบุกรุกทำลาย ขาดการจัดการใช้พื้นที่บริการนักท่องเที่ยวอย่างมีระบบ ตลอดทั้ง

ความปลอดภัยและความอบอุ่นในการท่องเที่ยว สิ่งที่ปรากฏให้เห็นทั่วไป คือ ความไม่สะอาดของแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวยังมีน้อยอีกด้วย (อุดม บัวศรี และคนอื่นๆ, 2549, หน้า 178)

อ่างเก็บน้ำเขาสามสืบ ตำบลเขาสามสืบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามแห่งหนึ่ง เหมาะแก่การพักผ่อน สำหรับนักท่องเที่ยว ในปัจจุบันมีประชาชนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ เข้ามาพักผ่อนหย่อนใจ และเข้าค่ายพักแรม เพื่อเที่ยวชม หาคำความรู้ทางพฤกษศาสตร์ ภายในการควบคุมดูแลของโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงป่า เขาฉกรรจ์ ดังนั้น อ่างเก็บน้ำเขาสามสืบ จึงเป็นพื้นที่ทางการท่องเที่ยวที่เหมาะสมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของตำบลเขาสามสืบ แต่ยังคงขาดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว คือ ไม่มีร้านค้า ไม่มีที่พัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ไว้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่จะมาพักผ่อน หรือ มาตั้งแคมป์ พักแรม ได้ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่เกิดความประทับใจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้การท่องเที่ยวของตำบลเขาสามสืบมีจำนวนนักท่องเที่ยวไม่มากพอ ที่จะส่งเสริมและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ และประชาชนในพื้นที่ที่มีความต้องการที่จะหารายได้จากกรให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

จากการสังเกต และการพูดคุยกับกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป ผู้ทำวิจัยได้รับทราบถึงความด้อยในการพัฒนาบริบทสภาพพื้นที่ทางการท่องเที่ยวของอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบ อันสืบเนื่องจากการขาดการบริหารจัดการที่ดี ขาดอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และภูมิทัศน์ที่สวยงามภายในบริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบ จึงทำให้สูญเสียอัตลักษณ์ของความเป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ความงดงามของทัศนียภาพริม ฝั่งน้ำ ท่ามกลางการรายล้อมของขุนเขา การจัดระเบียบด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว อาคาร สถานที่ ต่าง ๆ จึงไม่สามารถกำหนดทิศทางในการดำเนินการท่องเที่ยวอย่างถูกต้องได้ อีกทั้งนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในบริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบก็ไม่ได้ตระหนักถึงการให้ความร่วมมือในการรักษาสิ่งแวดล้อมและดูแลทรัพยากรท่องเที่ยว เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์และขาดการสื่อความหมาย เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกในกระบวนการท่องเที่ยวที่ถูกต้อง ทำให้อ่างเก็บน้ำเขาสามสืบที่กำลังจะสูญเสียโอกาสในการเป็นแหล่งสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้แก่ชุมชน ทั้ง ๆ ที่อ่างเก็บน้ำเขาสามสืบมีคุณสมบัติของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่มีจุดแข็งที่สามารถเป็นจุดขายได้ และที่สำคัญคือการเป็นสถานที่พักผ่อนที่สวยงาม มีที่ตั้งอยู่ใกล้ชุมชน การเดินทางเข้าถึงได้สะดวก น่าจะสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้มากกว่าที่เป็นอยู่ หากมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เหมาะสม ภายใตระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาถึงปัญหาของการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามสืบ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัญหาของการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามลิบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามลิบ
2. เพื่อศึกษากระบวนการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามลิบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามลิบ

สมมติฐานการวิจัย

ปัญหาของการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามลิบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามลิบ แตกต่างกัน

คำถามของการวิจัย

ปัญหาของการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามลิบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามลิบเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยที่ศึกษาถึงปัญหาของการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามลิบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามลิบ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาปัญหา จากหน่วยงาน ทั้ง 3 หน่วยงาน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาป่าเขาฉกรรจ์ (บ้านเขาสามลิบ) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และโครงการพระราชดำริอ่างเก็บน้ำคลองสามลิบ สำนักงานชลประทาน ในพื้นที่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาป่าเขาฉกรรจ์(บ้านเขาสามลิบ)อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และโครงการพระราชดำริอ่างเก็บน้ำคลองสามลิบ สำนักงานชลประทาน ซึ่งมีคุณลักษณะดังนี้ คือ เป็นหน่วยงานที่มีส่วนในความรับผิดชอบบริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขาสามลิบ และบุคลากรที่ทำงานและมีอำนาจในการดำเนินการด้านการ

ควบคุมดูแลที่จะให้สัมภาษณ์ต้องเป็นผู้บริหาร หรือหัวหน้าหน่วยงาน ผู้มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาในการดำเนินการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามลิบ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) และคัดเลือกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นหน่วยงานที่มีส่วนในความรับผิดชอบบริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขาสามลิบ มีความพร้อมในการสนับสนุนการศึกษาวิจัย รวมทั้งมีการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลในการดำเนินการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามลิบ จำนวน 5 หน่วยงาน ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร หรือหัวหน้าหน่วยงาน ทั้ง 5 หน่วยงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์ คือ เป็นแบบสัมภาษณ์เจาะลึกสำหรับผู้บริหาร หรือหัวหน้าหน่วยงาน ทั้ง 5 หน่วยงาน ได้แก่ องค์กรการบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ ปกครองอำเภอเขาคกรรจ์ โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาป่าเขาคกรรจ์ (บ้านเขาสามลิบ) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการพระราชดำริอ่างเก็บน้ำคลองสามลิบ สำนักงานชลประทานในพื้นที่ และตัวแทนภาคประชาชน

แบบสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ศึกษาค้นคว้าได้ใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้ในการเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์ การอัดเทป เพื่อช่วยให้รายละเอียดที่ได้จากการสัมภาษณ์มีความถูกต้องชัดเจน การจดบันทึก เพื่อใช้จดบันทึกเนื้อหาจากการสังเกต แนวคำถาม ใช้ประกอบการสัมภาษณ์ พุดคุย อย่างไม่เป็นทางการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลกระทำโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบรายเดี่ยว โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้รับการฝึกวิธีการสัมภาษณ์มาแล้ว รายละเอียดในการรวบรวมข้อมูลมีดังต่อไปนี้

ผู้ศึกษาค้นคว้า ตรวจสอบคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอความยินยอมในการเข้าร่วมงานวิจัยอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร

ผู้ศึกษาค้นคว้าสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้การสัมภาษณ์แบบไร้โครงสร้าง พร้อมทั้งอัดเทปสัมภาษณ์โดยขออนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลอีกครั้งทางวาจา (หลังจากระบุในใบยินยอมเข้าร่วมวิจัยเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว) การสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 1 – 2 ชั่วโมง หลังสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาค้นคว้าจะทำการบันทึกภาคสนาม (field note) ทุกครั้ง

นำบทสัมภาษณ์มาถอดเทป เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลต้องมีความต่อเนื่องกัน

วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการวิเคราะห์แบบกราวด์เทท (grounded theory method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) โดยการบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้ศึกษาได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เขาสามลิบ โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาป่าเขาฉกรรจ์(บ้านเขาสามลิบ)อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการพระราชดำริอ่างเก็บน้ำคลองสามลิบ สำนักงานชลประทาน ที่ทำการปกครองอำเภอเขาฉกรรจ์ และตัวแทนภาคประชาชนเพื่อขอสัมภาษณ์ผู้ที่มีความเกี่ยวข้อง (Key Informants) กับปัญหาของการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามลิบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามลิบ ซึ่งสะดวกที่จะให้ข้อมูลในเชิงลึกในประเด็นดังกล่าว มีผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 5 ท่าน (โปรดดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ก.) การสัมภาษณ์กระทำในช่วงระยะเวลาระหว่างวันที่ 23 กันยายน 2554 ถึงวันที่ 3 ตุลาคม 2554 ดังนี้

ครั้งที่ 1 ที่โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาป่าเขาฉกรรจ์(บ้านเขาสามลิบ)อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในวันที่ 23 กันยายน 2554 สัมภาษณ์นายนิธิศ ศิริพิพัฒน์ไพศาล ตำแหน่ง หัวหน้าโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาป่าเขาฉกรรจ์(บ้านเขาสามลิบ)อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ครั้งที่ 2 ที่ชลประทานจังหวัดสระแก้ว ในวันที่ 26 กันยายน 2554 สัมภาษณ์

นายวรศักดิ์ สิริภาพ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโครงการชลประทานสระแก้ว

ครั้งที่ 3 ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ ในวันที่ 28 กันยายน 2554

สัมภาษณ์นางจิราพร ลิละสาตร์ ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ
ครั้งที่ 4 ที่ที่ว่าการอำเภอเขาคกรจ จังหวัดสระแก้ว ในวันที่ 30 กันยายน 2554 สัมภาษณ์นาย
ธรรมศักดิ์ รัตนัญญา ตำแหน่ง นายอำเภอเขาคกรจ

ครั้งที่ 5 ที่ที่ทำการกำนันตำบลเขาสามลิบ ในวันที่ 3 ตุลาคม 2554 สัมภาษณ์ นายวรชัย ลบ
พื้น ตำแหน่ง กำนันตำบลเขาสามลิบ

บริเวณที่แรเงาทึบเป็นพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมชลประทานมีหน้าที่วางแผนการจัดสรรน้ำ การส่งน้ำ และการระบายน้ำ สำหรับการเพาะปลูก การอุปโภค – บริโภค ภาพที่ 4.2 บริเวณที่แรเงาทึบเป็นพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้มีหน้าที่บำรุงรักษาป่าไม้ ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาตและกำกับตรวจสอบการนำไม้และของป่าเคลื่อนที่ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายสวนป่า และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมและพัฒนาการป่าไม้ตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมและปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย และภาพที่ 4.3 บริเวณที่แรเงาทึบเป็นพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบเป็นบริเวณตามแนวสันเขื่อนมีหน้าที่บำรุงรักษาให้มีสภาพคงทนแน่นหนาเพื่อป้องกันสันเขื่อนแตกร้า

ผู้ให้สัมภาษณ์มีการกล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่อ่างเก็บน้ำ เขาสามลิบว่ามีลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสามลิบอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอเขาคกรจทอดยาวลงมาทางทิศใต้ เป็นเส้นกั้นเขตแดนกับอำเภอวัฒนานคร มีต้นไม้ขึ้นตามซอกหินรวมทั้งต้นไม้มงคลและสมุนไพรหลายชนิด ลักษณะภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน ซึ่งในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะมีอากาศชุ่มชื้นและฝนตกตลอดฤดู แต่ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง โดยแบ่งออกเป็น 3 ฤดูได้แก่ ฤดูร้อน จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศจะร้อนอบอ้าว ทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนมากในรายปี ฤดูฝน จะเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทยอากาศจะเริ่มชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ฤดูหนาว จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเป็นช่วงของลมมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนืออากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้งแล้ง แต่เนื่องจากได้รับกระแสลมจากทะเลทำให้ไม่หนาวจัดมากนัก ดังที่กล่าวว่า

“อ่างเก็บน้ำเขาสามลิบ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามเหมาะแก่การพักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว แต่ยังมีขาดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวคือ ไม่มีร้านค้า ไม่มีที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ไว้ให้บริการนักท่องเที่ยวที่จะมาพักผ่อน หรือมาตั้งแคมป์ พักแรมได้ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่เกิดความประทับใจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้การท่องเที่ยวของตำบลเขาสามลิบมีจำนวนนักท่องเที่ยวไม่มากพอ ที่จะส่งเสริมและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ และประชาชนในพื้นที่ก็มีความต้องการที่จะหารายได้จากกาให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น”

อนึ่ง สิ่งที่เป็นความดีใจทางภูมิทัศน์ของอ่างเก็บน้ำเขาสามลิบ คืออ่างเก็บน้ำเขาสามลิบเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีความงดงามของทัศนียภาพริมฝั่งน้ำ ท่ามกลางการรายล้อมของขุนเขา

ด้านปัญหาในการจัดการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและภูมิทัศน์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีการกล่าวถึงในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ ปัญหาในการจัดการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและการปรับปรุงภูมิทัศน์ของท้องถิ่น คือ อบต. ไม่มีบุคลากร/ฝ่ายที่มีทักษะการจัดวางหรือกำหนดระบบงาน รวมทั้งกระบวนการขั้นตอนในการบริหารจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน ขาดทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ขาดงบประมาณ บุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน แต่ อบต.มีวิธีการบริหารจัดการให้บุคลากรหรือผู้ปฏิบัติงาน เต็มใจปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน มีบุคลากร/ฝ่ายที่มีทักษะทางด้านการศึกษาความเป็นไปได้ ทางด้านการตลาดท่องเที่ยวในชุมชน

ผู้ให้สัมภาษณ์ยังกล่าวว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยมากแล้วเกิดจากตัวของสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งในการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามลิบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามลิบ มี 2 ประเภทได้แก่

1. ประเภทสิ่งปลูกสร้างและภูมิทัศน์ที่มีอยู่เดิม ได้แก่ ห้องน้ำ บ้านพัก ศาลเจ้า ศาลา บริเวณสวนหย่อมโดยรอบ ถนนภายในบริเวณสถานที่ แพริมน้ำ บ้านพักป่าไม้
2. ประเภทสิ่งปลูกสร้างและภูมิทัศน์ก่อสร้างใหม่ ได้แก่ ทางเดินโดยรอบบริเวณสะพานยื่นลงไปใต้น้ำพร้อมศาลาพักผ่อน บ้านพักนักท่องเที่ยว อาคารบริการนักท่องเที่ยว ทางเดิน ที่จอดรถ หาดทรายเทียม ร้านค้าชุมชน ศูนย์แสดงสินค้า เคาเผาขยะ หอถังสูงระบบประปา

1. ประเภทสิ่งปลูกสร้างและภูมิทัศน์ที่มีอยู่เดิม

ห้องน้ำ

ภาพ สภาพห้องน้ำที่อยู่ภายในบริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบ

- สภาพปัญหา

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ห้องน้ำมีทั้งหมดจำนวน 8 ห้อง ภายในห้องน้ำจะมีถังเก็บน้ำใหญ่จำนวน 1 ถัง ที่ก่อสร้างกับพื้น ไม่มีท่อปล่อยน้ำทิ้ง หลังคาเกิดการรั่วซึม เกิดการแอนตัวของโครงหลังคา เนื่องจากมีการก่อสร้างอายุค่อนข้างมากและเกิดจากการเสื่อมสภาพของวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการมุงหลังคา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพอากาศที่รุนแรง ทั้งแดดร้อนและฝนตกหนัก ก็ยังทำให้วัสดุและอุปกรณ์เหล่านั้นมีอายุการใช้งานที่สั้น อีกสาเหตุคือหลังคารั่วจากโครงสร้างหลังคาแอนตัวหรือผุ การแอนหรือยุบตัวของหลังคามักจะเกิดจากการยุบของโครงหลังคา ทำให้แผ่นกระเบื้องที่เคยเรียงตัวกันสนิทเหยอหรือกระเด็นขึ้นมา ส่งผลให้เมื่อมีฝนตกและลมแรง ก็จะเกิดน้ำไหลย้อนเข้าไปยังใต้หลังคา ช่องรั่วแบบนี้สามารถสังเกตตรวจสอบได้ง่ายๆ ในเวลากลางวันด้วยการมองหาช่องว่างที่แสงสามารถผ่านเข้ามายังใต้หลังคา โครงหลังคาไม่ถูกแมลงกินจนไม่สามารถรับน้ำหนักได้ **แนวทางแก้ไข**

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนวทางแก้ไข โดยบอกว่า “การแก้ไขปัญหาลังคาแอนใช้ค้ำยันคั้นเพื่อปรับระดับหลังคา จากนั้นให้ตัดแป้ไม้ส่วนที่โดนแมลงเจาะทิ้งไป จากนั้นใช้แป้ไม้ขนาดเดียวกันประกบทั้ง 2 ด้านและยึดด้วยนอต-สกรู จากนั้นก็ทำด้วยน้ำยากันปลวกทึบโดยรอบส่วนการแก้ไขหลังคารั่ว

ทำได้ด้วยการใช้ปูนประเภทนอน-ชริงค์อุดรอยแตกร้าวให้เรียบร้อย และเคลือบทับด้วยน้ำยาเคมีภัณฑ์ประเภท อะคริลิกกันซึมชนิดยืดหยุ่น เพื่อเป็นฟิล์มกันน้ำอีกชั้น หลังจากนั้นก็ทาทับด้วยสีทากระเบื้องหลังคาเพื่อให้ดูเรียบร้อย”

บ้านพัก

ภาพ สภาพด้านนอกของบ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยว

ภาพสภาพไฟแสงสว่างและสภาพห้องน้ำในตัวอาคาร

- สภาพปัญหา

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า บ้านพักที่มีอยู่เดิมก่อสร้างเป็นอาคาร 2 ชั้น ชั้นล่างก่อสร้างด้วยปูนข้างบนเป็นไม้ มีห้องน้ำในตัว 2 ห้องซึ่งการระบายน้ำใช้แล้วไม่ค่อยดี น้ำเจิ่งนอง บรรจุคนได้ 10 คน

หน้าต่างมีมุ้งลวดแต่ชำรุด ไฟแสงสว่างภายในตัวอาคารมีจำนวน 2 จุด แสงสว่างด้านนอกไม่มี ตัวอาคารมีสภาพทรุดโทรม ไม่เหมาะให้บริการนักท่องเที่ยว เพราะจะเกิดอันตรายได้

ปัญหาการปรับปรุงบ้านพักในส่วนหนึ่งของหน่วยงานชลประทานซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวว่า “ในกรณีให้ชลประทานดำเนินการปรับปรุงฯ ลักษณะงานที่จะต้องปรับปรุงและบำรุงรักษา เป็นงานที่มีการเปลี่ยนแปลงส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารชลประทานที่ได้ออกแบบ/ก่อสร้างไว้เดิม หรือมีการออกแบบ/ก่อสร้างขึ้นใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งน้ำและการระบายน้ำเป็นหลักใหญ่ โดยดำเนินงานในโครงการชล.ขนาดใหญ่ โครงการชล.ขนาดกลาง และโครงการชล.ซึ่งเป็นโครงการพระราชดำริ ที่อยู่ในความดูแลของกรมฯ พิจารณาถึงสภาพอาคารที่มีสภาพชำรุดเสียหายในปริมาณมาก หรือมีความถี่ของการเกิดการชำรุดเสียหายสูง ไม่สามารถใช้งานได้ตามที่กำหนด หรือมีความยุ่งยากในการใช้งาน และเวลาในการปฏิบัติการ อายุการใช้งาน ไม่น้อยกว่า 15 ปี และไม่สามารถสนองความต้องการ ในสภาวะแวดล้อม และ วัตถุประสงค์ในปัจจุบัน”

ดังนั้น ในส่วนของกรมชลประทาน จึงไม่สามารถทำได้เพราะได้มีหลักเกณฑ์การพิจารณาถึงสภาพอาคารมีสภาพชำรุดเสียหายในปริมาณมาก หรือมีความถี่ของการเกิดการชำรุดเสียหายสูง ไม่สามารถใช้งานได้ตามที่กำหนด หรือมีความยุ่งยากในการใช้งาน และเวลาในการปฏิบัติการ อายุการใช้งาน ไม่น้อยกว่า 15 ปี และไม่สามารถสนองความต้องการ ในสภาวะแวดล้อมและ วัตถุประสงค์ในปัจจุบัน รวมทั้งมีค่าบำรุงรักษาสูง ประสิทธิภาพการชลประทาน เป็นระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพต่ำกว่าที่กำหนดไว้เดิม หรือความต้องการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการชลประทานให้สูงขึ้นจากที่กำหนดไว้เดิม เพื่อให้สอดคล้องสภาพเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบัน มีความเหมาะสมทางด้านวิศวกรรม มีความจำเป็นเร่งด่วน หากไม่ทำการปรับปรุง จะทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน งานที่มีความพร้อมของผลสำรวจและแบบก่อสร้างต้องเป็นงานที่บรรจุอยู่ในแผนหลักของกรมฯ เป็นงานที่ผ่านการศึกษาด้านวิชาการของกรมฯ มาแล้ว ในด้านงานก่อสร้างถนนลาดยางบนคันคลอง จะมีลักษณะงานเป็นงานก่อสร้างถนนลาดยางบนคันคลองชลประทานที่อยู่ในความดูแลของกรมฯ เพื่อให้สามารถใช้สัญจรไปมาได้สะดวก รวมทั้งเป็นเส้นทางลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรด้วย จะพิจารณาจากสัดส่วนของปริมาณความยาวของคันคลองชลประทาน ที่ขึ้นอยู่กับของแต่ละสำนักชลประทาน รวมถึงความจำเป็นของพื้นที่, สภาพของพื้นที่และประโยชน์ที่จะได้รับจากการก่อสร้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “กรมป่าไม้ ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นที่คุณค่า มากกว่าการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และหากมีการพัฒนาสาธารณูปโภคสาธารณูปการและสิ่งอำนวยความสะดวก”

- แนวทางแก้ไข

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนวทางแก้ไข โดยมอบหมายให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการปรับปรุงตัวอาคารทั้งหลังเริ่มจากการ ออกแบบระบบโครงสร้าง ทั้งหมด โดยเน้นความแข็งแรงทนทาน มีอายุการใช้งานยาวนาน เน้นคุณภาพ และมาตรฐานถูกต้องตามหลักวิชาการ ดังนี้

การออกแบบปรับปรุงระบบไฟฟ้า

- ระบบไฟฟ้า มีระบบไฟฟ้าฉุกเฉิน ในกรณีไฟดับ และ พร้อมเตรียมงานระบบไฟฟ้า และจุดปลั๊กไฟ ต่างๆ ในทุกห้องตามการใช้งานจริง และมีกริ่งไฟฟ้า

- ติดตั้งอุปกรณ์ตัดไฟอัตโนมัติ Safety Cut เพื่อเพื่อความปลอดภัยและป้องกันอันตรายจากไฟรั่วไฟ

ดูด

- ระบบไฟฟ้าเดินสายร้อยท่อ PVC เพื่อความเรียบร้อย สวยงามภายใน

- ใช้หลอดไฟแบบประหยัดพลังงาน เพื่อประหยัดค่าไฟ

- เตรียมปลั๊กสำหรับอุปกรณ์ไฟฟ้าต่างๆ ในแต่ละห้องอย่างครบถ้วน เช่น โทรทัศน์, TV

ผู้เขียน

การออกแบบปรับปรุงระบบสุขาภิบาล

- มีถังบำบัดน้ำเสีย เพื่อความสะอาด และถูกสุขอนามัย

- มีถังเก็บน้ำสำรองพร้อมปั้มน้ำ เพื่อเก็บสำรองน้ำไว้ใช้ พร้อมเครื่องปั้มน้ำอัตโนมัติ

- มีถังดักไขมันเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมก่อนระบายออกทางระบายน้ำสาธารณะ

การปรับปรุงการรั่วซึมของหลังคาที่พิก

- ให้หารอยน้ำรั่วซึมก่อน โดยหยอดน้ำตามแนวที่คิดรั่ว เพื่อดูรอยน้ำซึมหรืออาจจะดูในขณะที่ฝนตก หากรอยรั่วเป็นร่องลึกใช้ ซีเมนต์ ทากันซึมโดยใช้ผสมน้ำแล้วทาบริเวณรอยรั่วแล้วทิ้งไว้ให้แห้งสามารถใช้กับควดฟ้ากำพวงที่รั่วหรือทาก่อนปูนกระเบื้องห้องน้ำหรือทาก่อนทาสีทับหน้า เพื่อกันน้ำซึมและไม่ทำให้สีที่ทาไปแล้วหลุดลอกออก

- หากเป็นร่องใหญ่ ใช้ซีเมนต์แห้งเร็ว อุดน้ำรั่วโดยใช้ผสมกับน้ำแล้วอุดรอยรั่ว จะแห้งภายใน 3 นาที หากเป็นรอยต่อคานรั่ว ให้ใช้ซิลิโคน แทน เนื่องจากซิลิโคนมีคุณสมบัติยืดหยุ่น ได้มากกว่า ซีเมนต์แห้งเร็วเมื่อแห้งแล้ว

- เฉพาะบริเวณรอยต่อคาน ที่อยู่ริมถนนหรือมีรถวิ่งผ่านตลอดเวลา ซิลิโคนจะให้ผลที่ดีกว่าและไม่หลุดร่อน เมื่อคานของบ้านเคลื่อนไหวขณะที่รถวิ่งผ่าน

- **สภาพปัญหา**

มีสภาพไม่คงทน หลังคารั่วซึม ไม่สามารถใช้หลบแดด หลบฝนได้ กระจ่างบางแผ่นมีแนวโน้มว่าจะหลุดออกจากกันทำให้ไม่ปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยว

- **แนวทางแก้ไข**

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอวิธีแก้ไขการเปลี่ยนกระเบื้องหลังคา โดยการป็นขึ้นหลังคาบ้านด้วยบันได โดยพาดไปบนหลังคาให้มั่นคงกับพื้นที่เรียบเสมอกันควรมีผู้ช่วยคอยจับบันไดให้มั่นคงขณะทำงาน แล้วจึงป็นขึ้นบนหลังคาคลายน็อตที่ยึดแผ่นกระเบื้องหลังคาที่ต้องการเปลี่ยนด้วยคีมหรือประแจปากตาย โดยถอดน็อตที่แผ่นที่ต้องการเปลี่ยนและคลายน็อตที่กระเบื้องแผ่นบนและแผ่นด้านขวามือของกระเบื้องที่แตกออกให้หลวมสำหรับสอดกระเบื้องแผ่นใหม่เข้าไปแทนตั้งแผ่นเก่าออกกระเบื้องหลังคาจะหล่นลงไปด้านล่าง ใส่แผ่นใหม่ตามรอยเดิม โดยสอดเข้าจากด้านล่างให้อยู่ใต้แผ่นที่อยู่เหนือขึ้นไปใช้สว่านไฟฟ้าเจาะรูกระเบื้องขนาด 5 มม. สำหรับร้อยก้านนอตเข้ากับคานาโครงหลัง โดยให้รูตรงกับรูเดิมของแผ่นเก่าร้อยนอตเดิมพร้อมกับใส่แผ่นปิดกับน้ำเขารูที่เจาะ แล้วขันยึดกับโครงหลังคาด้วยคีมหรือประแจปากตายขันให้แน่นทาววัสดุกันซึมประเภทฟิลิโคทหรือซิลิโคนที่หัวนอตเพื่อป้องกันน้ำฝนซึมเข้าหลังคาอีกชั้นหนึ่ง

ด้านแนวทางการพัฒนาอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้อต่อการประกอบการของผู้ค้า การบริหารงานของฝ่ายบริหารการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ผู้ให้สัมภาษณ์มีการกล่าวถึง แนวทางที่จะพัฒนาอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้อต่อการประกอบการของผู้ค้า โดยการจัดการผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งเน้นเฉพาะชุมชนเนื่องจากท้องถิ่นถือเป็นต้นทุนหลักที่กระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชนในด้านธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนราชการจะสร้างโอกาสให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อให้เข้าถึงแหล่งทุน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยผ่านกลไกต่าง ๆ ที่ริเริ่มแล้วอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กองทุนและธนาคารหมู่บ้าน การแปลงสินทรัพย์เป็นทุนและการพัฒนา มาตรฐานและคุณภาพผลิตภัณฑ์ของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ สนับสนุนองค์ความรู้ในการขาย การตลาดระบบบัญชี การให้ความรู้ในการปรับปรุงคุณภาพสินค้าและการผลิต รวมทั้งการช่วยเหลือจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาของชาวบ้าน และชุมชนอย่างกว้างขวาง ตลอดจนจัดตั้งศูนย์แสดงสินค้า เพื่อสร้างตลาดและเผยแพร่ชื่อให้เป็นที่รู้จัก

ผู้ให้สัมภาษณ์ยังกล่าวถึงแนวทางในการบริหารงานของฝ่ายบริหารการท่องเที่ยวควรดำเนินการโดยการตั้งคณะทำงานเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อทำหน้าที่ในการร่วมกำหนดทิศทางในการ

พัฒนาด้านการท่องเที่ยว การสร้างมาตรฐานด้านการบริการและความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว การเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการจัดการด้านการท่องเที่ยวให้กับผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาด้านการให้การศึกษา สร้างจิตสำนึกที่ดีในการรักษา และสืบสานประเพณีวัฒนธรรมร่วมกัน ระหว่างคนในพื้นที่และกลุ่มนักท่องเที่ยว ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน และองค์กรในท้องถิ่น ในการจัดการทรัพยากร การบริการ การแลกเปลี่ยนความรู้-ภูมิปัญญาพื้นบ้าน รวมทั้งการมีส่วนร่วม ในการวางแผนพัฒนาหรือการให้ประชาชนมีตัวแทนร่วมกันในทุกระดับ คำนึงถึงศักยภาพของทรัพยากร การท่องเที่ยวที่มีอยู่ มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม และปรับให้เกิดความสมดุลกับรูปแบบและกิจกรรมที่มีอยู่ เดิม ให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้แก่ อบต. บุคลากรของ อบต. ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ โดยสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชนในท้องถิ่นใน เขตพื้นที่ที่ อบต. ตั้งอยู่เป็นผู้ให้การอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว รวมทั้งให้มีการจัดทำคู่มือการให้ความรู้ ทักษะประสบการณ์แก่ อบต. บุคลากรของ อบต. ในเรื่องของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนควบคู่ กันไป โดยคู่มือดังกล่าวอาจจะมีการจัดทำโดยทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมกับสถาบันการศึกษา ทั้งภาครัฐภาคเอกชนในท้องถิ่นร่วมกันรับผิดชอบ

อีกแนวทางหนึ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวถึงคือฝ่ายบริหารการท่องเที่ยว ดำเนินงานภายใต้ นโยบายของนายสานิตย์ นาคสุขศรี ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นแนวทางที่จะช่วยให้การพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวแบบยั่งยืนได้ เนื่องจากจังหวัดสระแก้วได้จัดทำโครงการเพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการ ท่องเที่ยว คือ โครงการ “ท่องเที่ยวสระแก้วคุ้มค่า 555” เป็นสโลแกนการท่องเที่ยวรับ ปีท่องเที่ยวสระแก้ว 2553 เพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของสระแก้วให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว โดยได้คัดเลือกสุดยอด แหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 15 แห่ง ภายใต้สโลแกน “สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ 5 ที่ ชมของดี 5 อย่าง เที่ยวแหล่ง ธรรมชาติ 5 สถาน” ซึ่งในปีท่องเที่ยวสระแก้ว 2554 ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว ได้ปรับเปลี่ยน สโลแกนโครงการโดยสานต่อโครงการเดิม พร้อมเพิ่มของดีเมืองสระแก้วใ้มาอีก 5 สิ่ง จากของเดิม 15 สิ่ง (5+5+5) รวมเป็นของดี 20 สิ่ง พร้อมปรับชื่อโครงการใหม่เป็น “5555 เสน่ห์ล้ำค่า สระแก้ว” ได้คัดเลือกสุดยอดแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 20 แห่ง ภายใต้สโลแกน “สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ 5 ที่ ชมของดี 5 อย่าง เที่ยวแหล่ง ธรรมชาติ 5 สถาน สถานที่ก้าวตามรอยพ่อ 5 แห่ง”

4.2.4 ด้านกฎหมาย

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่ากฎหมายที่หน่วยงานของชลประทาน ใช้อยู่จะเป็นการขออนุญาตใช้ ที่ดินในความครอบครองของกรมชลประทานได้ [พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ.2485](#) และ [ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518](#) [กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ไร่ และจัดประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ \(ฉบับที่ 2, 3 \) พ.ศ.2549](#) [ระเบียบกรมชลประทานว่า ด้วยการขอใช้และการจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุในความครอบครองของกรมชลประทาน พ.ศ. 2551](#) และ [กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ไร่ และจัดประโยชน์เกี่ยวกับ](#)

ที่ราชพัสดุ พ.ศ.2545 หากส่วนราชการ (กระทรวง ทบวง กรม องค์การปกครองท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐ) จะดำเนินการขออนุญาต เป็นต้นว่า การก่อสร้างศาลาที่พักผู้โดยสาร , ที่พักสายตรวจ ,ศาลาเอนกประสงค์ , ลานกีฬาเอนกประสงค์ , สวนสาธารณะ ฯลฯ) หลักฐานประกอบการขออนุญาตได้แก่ คำร้องลงนามโดยผู้แทน กระทรวง ทบวง กรม องค์การปกครองท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ องค์กรอื่นของรัฐ หรือผู้รับมอบอำนาจ (มีหนังสือมอบอำนาจ แบบแปลนการก่อสร้าง แผนผังบริเวณ และแผนที่รูปตัด พร้อมนี้หัวหน้าส่วนราชการ ลงนามรับรองแบบ เมื่อดำเนินการยื่นคำขอแล้ว หลักการพิจารณาตรวจสอบและดำเนินการ โครงการชลประทานเจ้าของพื้นที่ ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน กรอกรายละเอียดในแบบตรวจสอบ แบบ [ขป.393/8](#) จัดทำแผนที่รูปตัด ลงนามผ่าน เห็นชอบ อนุมัติ ในกรอบแบบ ให้ความเห็นทางด้านวิศวกรรม พิจารณาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ต่องานชลประทาน พิจารณากฎระเบียบข้อบังคับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนดเงื่อนไขการอนุญาต ส่งเรื่องให้ ผส.ขป.ให้ความยินยอมในการพิจารณาของสำนักชลประทาน ผส.ขป.พิจารณาให้ความยินยอม (ตามระเบียบกรมชลประทานว่าด้วยการขอใช้และการจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุในความครอบครองของกรมชลประทาน พ.ศ. 2551) กำหนดเงื่อนไขการอนุญาต ทำหนังสือลงนามแทนกรมฯ พร้อมเอกสารการขออนุญาตให้กรมธนารักษ์และหรือผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณาอนุญาต แนวทางการพิจารณา สิ่งก่อสร้างนั้นต้องไม่เป็นอาคารถาวรในกรณีที่จะต้องสร้างเป็นอาคารถาวรต้องพิจารณาว่าสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันกับกรมชลประทานได้ สิ่งก่อสร้างควรที่จะก่อสร้างใกล้แนวเขตชลประทานหรือแนวหลักเขตที่ดินของราษฎรเป็นหลัก (โดยทั่วไปไม่เกิน 2.00 เมตร)แบบแปลน แผนที่รูปตัดของผู้ขออนุญาตให้มีความสัมพันธ์กับแบบแปลนแผนที่รูปตัดและผังบริเวณของโครงการ ฯที่มีการขออนุญาต

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวถึงในการพัฒนาอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว จำเป็นต้องสร้างโครงสร้างพื้นฐานและบริการในการรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ที่พักแรม สถานที่ประกอบกิจกรรมและนันทนาการ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสิ่งก่อสร้างที่เกิดขึ้น ย่อมมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ป่า และเป็นการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงมีทั้งประโยชน์และโทษ ดังนั้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับภายใต้การสูญเสียที่น้อยที่สุด แต่การเข้าไปดำเนินกิจกรรมดังกล่าว อบต.เขาสามสืบจะต้องปฏิบัติตามระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือองค์การของรัฐ ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 โดยยื่นคำขอต่อจังหวัดท้องที่ที่ป่าที่ตั้งอยู่หรือหน่วยงานที่กรมป่าไม้กำหนด ตามแบบ ป.ส. 17 และต้องแนบหลักฐานคือ (1) รายละเอียดของโครงการที่ขอใช้ประโยชน์ (2) แผนที่ระวางกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1:50,000 แสดงบริเวณพื้นที่ที่ขอใช้ประโยชน์และพื้นที่ข้างเคียงที่ติดต่อกับพื้นที่ที่ขอ (3) หนังสือแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจได้ดำเนินการแทนส่วนราชการ (4) รายงานเหตุผลและความจำเป็นในการขอใช้ประโยชน์(กรณีพื้นที่มากกว่า 20 ไร่) ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากเจ้าสังกัดระดับกระทรวง (5) หลักฐานที่แสดงว่าได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่ที่ป่า

ตั้งอยู่ เมื่อจังหวัดหรือหน่วยงานที่กรมป่าไม้กำหนด ได้รับคำขอใช้พื้นที่ แล้วให้เสนอคำขอดังกล่าว พร้อมทั้งให้ความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน 7 วัน นับจากวันที่ได้รับคำขอใช้พื้นที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งระดับ 5 ขึ้นไปออกไปทำการตรวจสอบสภาพป่าภายใน 15 วันนับจากวันที่จังหวัดได้รับคำขอใช้พื้นที่ พร้อมรายงานผลการตรวจสอบสภาพป่า และให้ความเห็นประกอบการตรวจสอบสภาพป่านั้นต่อจังหวัด แบบตัวนี้คือแบบ ป.ส. 18 ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ตรวจสอบสภาพป่าเสร็จ เมื่อได้รับรายงาน แบบ ป.ส. 18 แล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบพิจารณาและให้ความเห็นเสนอโดยตรงต่อกรมป่าไม้ ภายใน 15 วันนับจากวันที่ได้รับรายงานแบบ ป.ส. 18 ในการพิจารณาพื้นที่ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อให้ส่วนราชการเข้าใช้พื้นที่นั้น เขาจะพิจารณาจากจำนวนพื้นที่แต่ละคำขอตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่การใช้พื้นที่ ตามวัตถุประสงค์และโครงการที่เสนอพร้อมคำขอและมีกำหนดระยะเวลาตามความจำเป็นที่ต้องการใช้พื้นที่ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีลักษณะต้องห้ามคือ (1) ไม่เป็นพื้นที่ป่าซึ่งใช้ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการป่าไม้ (2) ไม่อยู่ในพื้นที่ป่าที่มีสภาพเป็นป่าต้นน้ำลำธารชั้นที่ 1 เอ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ได้กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2528 เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2529 เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2532 เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2534 และเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2538 (3) ไม่มีปัญหาภัยราชูกรในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงและต้องได้รับความเห็นชอบจากสภามณฑลการบริหารส่วนตำบลท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่ ก็ให้ทำประกาศกำหนดบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่ทางราชการใช้เป็นประโยชน์ได้ตามที่กรมป่าไม้ เห็นสมควรแต่ไม่เกินสามสิบปี การประกาศกำหนดบริเวณพื้นที่ที่ทางราชการใช้ประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติเขาให้ส่งมอบประกาศแก่ส่วนราชการผู้ได้รับอนุมัติ จำนวน 1 ฉบับ และให้ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านในท้องที่ที่ป่าสงวนแห่งชาตินั้นตั้งอยู่

สรุป

ในส่วนของการชลประทาน ปัญหาของการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามสิบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามสิบ มีดังนี้

- งานที่ปรับปรุงและบำรุงรักษา เป็นงานที่มีการเปลี่ยนแปลงส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารชลประทานที่ได้ออกแบบ/ก่อสร้างไว้เดิม หรือมีการออกแบบ/ก่อสร้างขึ้นใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งน้ำและการระบายน้ำเป็นหลักใหญ่
- งานอาคารที่จะดำเนินการปรับปรุงต้องมีสภาพอาคารความชำรุดเสียหายในปริมาณมาก หรือมีความถี่ของการเกิดการชำรุดเสียหายสูง ไม่สามารถใช้งานได้ตามหน้าที่ที่กำหนด หรือมีความยุ่งยากในการใช้งาน และเวลาในการปฏิบัติการ
- มีอายุการใช้งาน ไม่น้อยกว่า 15 ปี และไม่สามารถสนองความต้องการ ในสภาวะแวดล้อม

- งานที่มีความพร้อมของผลสำรวจและแบบก่อสร้างต้องเป็นงานที่บรรจุอยู่ในแผนหลักของกรมฯ

- เป็นงานที่ผ่านการศึกษาด้านวิชาการของกรมฯ มาแล้ว
- ในด้านงานก่อสร้างถนนลาดยางบนคันคลอง เป็นงานก่อสร้างที่อยู่ในความดูแลของกรมฯ เพื่อให้สามารถใช้สัญจรไปมาได้สะดวก
- เป็นเส้นทางลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรด้วย

ในส่วนของป่าไม้ ปัญหาของการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามลิบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามลิบ มีดังนี้

- การก่อสร้างขัดกับหน้าที่ เพราะในส่วนของกรมป่าไม้(โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาป่าเขาจรจรจ(บ้านเขาสามลิบ)อันเนื่องมาจากพระราชดำริ) มีอำนาจหน้าที่ในการอนุรักษ์ สงวน คุ้มครอง ฟื้นฟู ดูแลรักษา ส่งเสริมทำนุบำรุงป่าและการดำเนินการเกี่ยวกับป่าไม้ การทำไม้ การเก็บหาของป่า การใช้ประโยชน์ในที่ดินป่าไม้และการอื่นเกี่ยวกับป่าและอุตสาหกรรมป่าไม้ ทั้งนี้ เฉพาะที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

- มุ่งเน้นที่คุณค่า มากกว่าการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ ปัญหาของการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามลิบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบล เขาสามลิบ มีดังนี้

- อบต. ไม่มีบุคลากร/ฝ่ายที่มีทักษะการจัดวางหรือกำหนดระบบงาน

- ขาดความรู้ถึงกระบวนการขั้นตอนในการบริหารจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน

- ขาดทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่สำหรับดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยว ขาดงบประมาณ บุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน

- อบต.ขาดผู้ชำนาญการออกแบบงานก่อสร้าง เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นมีผลมาจากการออกแบบก่อสร้างที่ผิดพลาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานเป็นอย่างมาก เพราะมีการผิดพลาดเกิดขึ้นจะต้องรื้อแก้ไขแบบก่อสร้าง รื้อวิธีการแก้ไขงาน รื้อการอนุมัติแก้ไขงานจากผู้ออกแบบหรือเจ้าของโครงการ มีการเปลี่ยนแปลงการทำงาน เปลี่ยนแปลงปริมาณงาน

ข้อสรุป

ผลการศึกษารูปได้ว่า

1. ในด้านปัญหาการปรับปรุงโครงสร้าง

เนื่องจากความล่าช้าของกฎหมายและมาตรฐานความปลอดภัยในอาคาร ทำให้อาคารในบริเวณที่จะทำการปรับปรุงไม่ปลอดภัย และเสี่ยงต่อการสูญเสียชีวิต ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความไม่เข้าใจปัญหา ที่เกี่ยวข้อง กับเทคนิค และการปรับปรุงก่อสร้าง ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า อาคารเก่าที่ก่อสร้างมานาน ไม่ปลอดภัย และการปรับปรุงอาคารนี้ให้มีมาตรฐานความปลอดภัยที่ดี มักจะเป็นเรื่องยาก ในบางกรณีก็ทำไม่ได้ และมักจะมีค่าใช้จ่ายที่สูง เนื่องจาก อุปสรรคทางด้าน โครงสร้างอาคาร หรืออาคารยังใช้งานอยู่ และนอกจากนี้ ยังมีปัญหาที่กฎหมายในแต่ละส่วนของหน่วยงานราชการที่ดูแลสถานที่ไม่เอื้ออำนวยให้มีการปรับปรุงอาคารและ ถือว่าเป็นการตัดแปลงอาคาร

ในเมื่ออาคารเก่าที่มีอยู่ไม่ปลอดภัย และมีความต้องการที่จะปรับปรุงระบบความปลอดภัย จึงต้องมีการศึกษาวิธีการในการปรับปรุง บนพื้นฐานของหลักวิชาการประกอบกับความเป็นไปได้ซึ่งยากกว่า การดำเนินการสำหรับอาคารที่ออกแบบใหม่ เพราะหากไม่มีการพิจารณาในลักษณะนี้ ก็จะไม่ได้รับการยอมรับและความร่วมมือจากเจ้าของหน่วยงานที่ดูแลสถานที่ และควรมีการสำรวจเพื่อให้ได้ข้อมูลดังนี้คือ

- สถานะของสิ่งปลูกสร้างทางด้านความปลอดภัย และมั่นคง
- ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้าง
- งบประมาณในการปรับปรุงนอกจากนี้ ยังอาจจะรวมถึงแผนงานด้วย

2. ในด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

หน่วยงานราชการอื่น ๆ ส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงลบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ได้มีมุมมองในแง่ที่ว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลสามารถเอื้ออำนวยประโยชน์สุขและขจัดปัดเป่าความทุกข์ยาก ความขาดแคลนของประชาชนในตำบลหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นการสร้างภาพลักษณ์ของการ บริหารจัดการของ อบต. จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกลไกการบริหารจัดการที่โปร่งใส ชัดตรง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพประสิทธิผล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการ และการตรวจสอบการทำงานของ อบต. ในทุกขั้นตอน ทั้งนี้หาก อบต. มีการบริหารจัดการโดยยึดถือตามหลักการพื้นฐานธรรมาภิบาล (Good governance) ทั้ง 6 ประการ อย่างเคร่งครัดแล้ว ซึ่งถือได้ว่าเป็นการบริหารจัดการมิติใหม่ที่จะสร้างสรรค์ ประชาธิปไตยจากฐานรากที่แท้จริง ชุมชนจะสามารถอยู่ร่วมกันสร้างสรรค์ และจรรโลงให้ เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

จากผลการศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่เป็นปัญหาในการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามสิบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามสิบ คือการปรับปรุงโครงสร้างเนื่องจากการขออนุญาตใช้พื้นที่ เพราะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างอยู่คนละกระทรวง ทำให้ระเบียบกฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน รองลงมาจะเป็นด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ทั้งนี้ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรดำเนินงานภายใต้การสร้างระบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินงานร่วมกัน โดยจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างตัวแทนผู้บริหาร เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนสภาพปัญหาในการบริหารจัดการงานบริการสาธารณะ(ส่งเสริมการท่องเที่ยว) อันจะนำไปสู่การค้นพบทางออกร่วมกันในการสร้างความร่วมมือเพื่อจัดบริการการส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นการสร้างพื้นฐานความเข้าใจที่ตรงกัน ซึ่งสาระสำคัญในส่วนนี้อาจจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากเจ้าที่ท้องถิ่นอำเภอ/เจ้าหน้าที่อำเภอ หรือเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัด/เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด ช่วยชี้แจงทำความเข้าใจในหลักการสร้างความร่วมมือ ในการประชุมควรกำหนดขอบข่ายภารกิจที่จะร่วมกันดำเนินการ วัตถุประสงค์ ตลอดจนเป้าหมาย และประโยชน์ที่ส่วนราชการแต่ละแห่งคาดหวังว่าจะได้รับจากการสร้างความร่วมมือ

2. ควรมอบหมายหน้าที่ในการดำเนินงานด้านการบริการสาธารณะ(การส่งเสริมการท่องเที่ยว) โดยแยกเป็นประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 การขอใช้พื้นที่

ในการดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ ควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบดำเนินการร้องขอ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมโดยตรง ซึ่งจะส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบได้เสริมสร้างขีดความสามารถของตนเอง โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การจัดการบริหารสาธารณะอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่สูงสุด อนึ่ง องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสิบได้รวบรวมองค์ความรู้ประกอบด้วย ประวัติศาสตร์ชุมชน โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานที่ท่องเที่ยว ทะเบียนรายชื่อปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำกลุ่ม พร้อมทั้งจัดตั้ง และสนับสนุนกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ได้แก่การดำเนินงาน โยมสแตร์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP และกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวพร้อมราคา รวมทั้งประสานแรงงานจังหวัดในการประสานสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สนับสนุนการฝึกอบรม การอบรมอาสาสมัครนำเที่ยว (มัคคุเทศก์)

ประเด็นที่ 2 การดำเนินการออกแบบในการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุง ภูมิทัศน์ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามสืบ

ในส่วนนี้เห็นควรมอบหมายให้องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสืบดำเนินการถึงแม้ว่าจะมีปัญหาด้านการขาดแคลนช่างผู้ชำนาญการด้านการออกแบบโดยเฉพาะ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสืบก็สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยดำเนินการจ้างออกแบบตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2553 ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสืบมีอำนาจหน้าที่สามารถดำเนินการได้ และอีกเหตุผลหนึ่งผู้ทำวิจัยในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานและได้ศึกษาเพิ่มเติมในหลักสูตรบริหารงานก่อสร้าง ได้นำความรู้ด้านกระบวนการวางแผน ดำเนินการ และการควบคุมโครงการ เพื่อให้ได้สิ่งก่อสร้าง ที่ใช้ประโยชน์ได้ตามต้องการ จึงได้จัดทำผังบริเวณก่อสร้างเป็นการออกแบบแนวทางการพัฒนาพร้อมมติดำเนินการประมาณการก่อสร้างที่ถูกต้อง(โปรดดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ข)

ประเด็นที่ 3 การดำเนินงานขับเคลื่อนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

ในส่วนนี้เห็นควรแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยมีประชาชนเข้าร่วม เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ในท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้คนท้องถิ่นมีงานทำ มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และการที่จะทำให้คนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์มากขึ้นจะต้องกระตุ้นให้เกิดการรวมตัว เป็นกลุ่มดำเนินกิจกรรมและธุรกิจการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเองโดยสมาชิกในชุมชนต้องร่วมมือกันบริหารจัดการและสานให้เกิดขึ้น ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โฮมสเตย์ เปิดโอกาสให้คนท้องถิ่นบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนเอง เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นดำเนินการเองจะต้องสนับสนุนความรู้ ให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ และให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม

ประเด็นที่ 4 กระบวนการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำเขาสามสืบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามสืบ ดังนี้

1. จัดทำโครงการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอ่างเก็บน้ำ เขาสามสืบเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเขาสามสืบ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยเขียนให้ครอบคลุมประกอบด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้

1.1 แปลนการก่อสร้าง แผนผังบริเวณ และแผนที่รูปตัด

1.2 แผนที่ระวางกรมแผนที่ทหาร มาตรฐาน 1:50,000 แสดงบริเวณพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ และพื้นที่ข้างเคียง

1.3 รายงานการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสืบ/ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่อนุมัติให้ดำเนินงานตามโครงการฯ

2. ยื่นเรื่องขออนุญาตใช้พื้นที่ในความครอบครองของกรมชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ.2485 และ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518 กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ (ฉบับที่ 2, 3) พ.ศ.2549 ระเบียบกรมชลประทานว่าด้วยการขอใช้และการจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุในความครอบครองของกรมชลประทาน พ.ศ.2551 และกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ.2545

3.1 ดำเนินการยื่นคำขอ ณ โครงการชลประทานเจ้าของพื้นที่ หลักฐานประกอบการขออนุญาตได้แก่

- คำร้องลงนามโดยผู้แทน กระทรวง ทบวง กรม องค์การปกครองท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ องค์การอื่นของรัฐ หรือผู้รับมอบอำนาจ
- แปลนการก่อสร้าง แผนผังบริเวณ และแผนที่รูปตัด พร้อมนี้หัวหน้าส่วนราชการ ลงนามรับรองแบบ

4. ยื่นเรื่องขออนุญาตใช้พื้นที่ตามระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือองค์การของรัฐ ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2548

4.1 ยื่นคำขอต่อจังหวัดท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่หรือหน่วยงานที่กรมป่าไม้กำหนด แบบหลักฐานคือ

- รายละเอียดของโครงการที่ขอใช้ประโยชน์
- แผนที่ระวางกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1:50,000 แสดงบริเวณพื้นที่ที่ขอใช้ประโยชน์ และพื้นที่ข้างเคียงที่ติดต่อกับพื้นที่ที่ขอ

- หนังสือแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจได้ดำเนินการแทนส่วนราชการ
- รายงานเหตุผลและความจำเป็นในการขอใช้ประโยชน์(กรณีพื้นที่มากกว่า 20 ไร่) ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากเจ้าสังกัดระดับกระทรวง

- หลักฐานที่แสดงว่าได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่ ที่ป่านั้นตั้งอยู่

5. ตั้งคณะทำงานเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อทำหน้าที่ในการร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยว การสร้างมาตรฐานด้านการบริการและความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าในอนาคต

1. ควรจะศึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านอื่น ๆ ให้ครอบคลุมให้มากกว่านี้ เช่น ปัญหาของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวให้มีหลายประเภท

2. ควรศึกษาแนวทางด้านการบริหารจัดการโดยภาครัฐและการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่

3. ควรศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในทุก ๆ ด้าน เช่น ผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของชุมชน ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

บรรณานุกรม

กัมปนาท ผุดผ่อง. (2549). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการของโรงแรมในเกาะสมุย*. บทคัดย่อ.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จักรพงษ์ มนัสพิทักษ์ชัย. *การจัดทำแผนพัฒนา*. หน้า 3. 2549.

จิราวัฒน์ คำรื้อนนต์. “การออกแบบกระบวนการก่อสร้าง : ความสำคัญ ปัญหา และวิธีการ.” *การประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติ*. ครั้งที่ 7 (17-18 พฤษภาคม 2544): 23-32.

ชัชวาล เอื้อสุวรรณ. (2544). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว*. บทคัดย่อ.

ชูวิทย์ ฉายะบุตร. [ม.ป.ป.]. *การปกครองท้องถิ่น*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: พิมพ์ศรีนิต.

ทรงฤทธิ์ รัตนดิถก ณ ภูเก็ต [ม.ป.ป.]. *เอกสารประกอบการเรียนวิชาทฤษฎีการบริหาร*. [ม.ป.ท.]:

โครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นุชศินี ยศปกรณ์. (2547). *การบริหารจัดการของบริษัทท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว*. บทคัดย่อ.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). *การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย*.

ประพนธ์ ผาสุกยิด. (2538). “*การปรับปรุงประสิทธิภาพการก่อสร้าง*.” หนังสือโยธาสาร. 2538

ปรีชดา ตูยานนท์. (2545). *ศึกษาระดับความพึงพอใจในการรับบริการและพฤติกรรมกรบริโภคของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อร้านอาหารไทยในโรงแรมในเขตกรุงเทพมหานคร*. บทคัดย่อ.

สุจิต บุตรประเสริฐ. *การสร้างงานในท้องถิ่น*. หน้า 1. 2549.

สุพจน์ บุญวิเศษ. (2544). *การวางแผนและการบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ: บริษัทเซเว่น พรินต์ติ้ง กรุ๊ป.

อุทัย เลาหวิเชียร. [ม.ป.ป.]. *เอกสารประกอบการเรียนวิชาทฤษฎีการบริหารโครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น*.

การสัมภาษณ์

นางจิราพร ลีละศาสตร์ ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ. *สัมภาษณ์*,

28 กันยายน 2554

นายธรรมศักดิ์ รัตนัญญา ตำแหน่ง นายอำเภอเขาฉกรรจ์. *สัมภาษณ์*, 30 กันยายน 2554
นายนิธิศ ศิริพัฒน์ไพศาล. ตำแหน่ง หัวหน้าโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาป่าเขาฉกรรจ์
(บ้านเขาสามสิบ) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. *สัมภาษณ์*, 23 กันยายน 2554
นายวรชัย ลบพื่น ตำแหน่ง กำนันตำบลเขาสามสิบ. *สัมภาษณ์*, 3 ตุลาคม 2554
นายวรศักดิ์ สิริภาพ. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโครงการชลประทานสระแก้ว. *สัมภาษณ์*,
26 กันยายน 2554